

УДК 658.14: 336.2

DOI: 10.31732/2663-2209-2023-72-20-28

ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ: КОНТРОВЕРСІЙНІСТЬ ІНТЕРЕСІВ

Володимир Кузьмінський¹, Ольга Пилипенко², Данійл Попович³

¹К.е.н., доцент, доцент кафедри національної економіки та фінансів, вчз «університет економіки та права «крюк», м. Київ, Україна, e-mail: volodimirkz@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7069-0057>

²К.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та обліку, таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, м. Київ, Україна, e-mail: pylypenko.olha@tnu.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3997-9108>

³Магістрант, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна, e-mail: popovychdv@krok.edu.ua

FINANCIAL AND ECONOMIC ACTIVITY AND CORPORATE INCOME TAX: CONTROVERSY OF INTERESTS

Volodymyr Kuzminsky¹, Olha Pylypenko², Daniil Popovich³

¹PhD, Associate professor, Associate professor of National Economy and Finance Department, KROK University, Kyiv, Ukraine, e-mail: VolodimirKZ@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7069-0057>

²PhD, Associate professor, Associate professor of Finance and Accounting Department, V.I. Vernadsky Taurida National University, Kyiv, Ukraine, e-mail: pylypenko.olha@tnu.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3997-9108>

³Postgraduate student, KROK University, Kyiv, Ukraine, e-mail: popovychdv@krok.edu.ua

Анотація. Стаття присвячена дослідженню контроверсійного характеру впливу податку на прибуток підприємств на фінансово-господарську діяльність. Здійснено теоретичний аналіз податкових платежів, зокрема податку на прибуток. Визначено частку податку на прибуток підприємств у доходах державного бюджету. Досліджено суперечливий характер прямого оподаткування підприємницької діяльності. Обґрунтовано контроверсійність цього процесу, який полягає у тому, що держава прагне максимально наповнити дохідну частину бюджету, а підприємства хочуть максимально знизити податкове навантаження на позитивний фінансовий результат своєї діяльності, яким виступає прибуток. Використано хронометричний підхід для дослідження змін ставки податку на прибуток підприємств, починаючи з 1995 року. Встановлено, що підходи до оподаткування прибутку підприємств в Україні досить часто змінювалися, особливо у частині вибору об'єкта оподаткування. Значна увага приділена аналізу питання щодо сучасних підходів до трактування податку на прибуток підприємств в Україні станом на 2023 рік. За допомогою методу системного аналізу положень Податкового кодексу України визначено платників податку на прибуток підприємств, а саме: юридичних осіб-резидентів і нерезидентів. Визначено суб'єктів, які мають право не сплачувати податок на прибуток підприємств в Україні. Досліджено та розкрито загальний механізм впливу прямих податків на результати фінансово-господарської діяльності підприємств. На основі цього зроблено висновок, що залежно від обсягів виробництва прямі податки, поділяють на умовно-постійні та умовно-змінні. Такий підхід дозволив встановити, що держава має бути зацікавлена у збільшенні обсягів виробництва для підвищення прибутковості діяльності підприємств з метою збільшення надходжень від податку на прибуток. Дослідження суперечливості податкових інтересів держави і підприємств дало змогу визначити, що держава інколи може застосовувати підвищення ставки податку на прибуток. З використанням порівняльного аналізу та методу ранжування встановлено, що ставка податку на прибуток підприємства залежить від виду його діяльності та від категорії платника цього податку, до якої він належить. Запропоновано порівнювати позитивний і негативний вплив податку на прибуток на результати діяльності підприємств. Це дозволить скеровувати зусилля на організацію фінансової роботи, яка призведе до підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності.

Ключові слова: прямі податки; податок на прибуток підприємств; контроверсійність; податкова ставка; вплив; податкове навантаження.

Формул: 0, **рис.:** 2, **табл.:** 3, **бібл.:** 14

Abstract. The article is devoted to the research of the controversial nature of the impact of the corporate income tax on financial and economic activity. A theoretical analysis of tax payments, in particular income tax, was carried out. The share of corporate income tax in state budget revenues was determined. The controversial nature of direct taxation of entrepreneurial activity has been studied. The controversial nature of this process, which consists in the fact that the state seeks to fill the revenue part of the budget as much as possible, and enterprises want to reduce the tax burden on the positive financial result of their activities, represented by profit, is well-founded. A chronometric approach was used to study changes in the corporate income tax rate starting from 1995. It has been established that approaches to corporate

income taxation in Ukraine have changed quite often, especially in terms of choosing the object of taxation. Considerable attention is paid to the analysis of the issue of modern approaches to the interpretation of corporate income tax in Ukraine as of 2023. Using the method of systematic analysis of the provisions of the Tax Code of Ukraine, corporate income tax payers were determined, namely: resident and non-resident legal entities. Entities that have the right not to pay corporate income tax in Ukraine have been identified. The general mechanism of influence of direct taxes on the results of financial and economic activity of enterprises has been studied and revealed. Based on this, it was concluded that, depending on the volume of production, direct taxes are divided into conditionally permanent and conditionally variable. This approach made it possible to establish that the state should be interested in increasing production volumes to increase the profitability of enterprises in order to increase income from income tax. The study of conflicting tax interests of the state and enterprises made it possible to determine that the state can sometimes apply an increase in the income tax rate. With the use of comparative analysis and the ranking method, it was determined that the corporate income tax rate depends on the type of its activity and on the category of payer of this tax to which it belongs. It is proposed to compare the positive and negative impact of income tax on the performance of enterprises. This will make it possible to direct efforts to the organization of financial work, which will lead to an increase in the efficiency of financial and economic activity.

Key words: direct taxes; corporate income tax; controversy; tax rate; impact; tax burden.

Formulas: 0, **fig.:** 2, **tabl.:** 3, **bibl.:** 14

Постановка проблеми. Фінансово-господарська діяльність підприємств є основою економічного розвитку країни. У зв'язку з цим, важливим завданням держави є створення сприятливих умов для успішної реалізації цього процесу задля досягнення обопільних інтересів – надходження податків до бюджету та зниження податкового тягаря на підприємства. Система прямого оподаткування має безпосередній вплив на діяльність суб'єктів підприємництва шляхом вибору ними організаційно-правової форми, виду діяльності, системи оподаткування, планування фінансової та прогнозування виробничої стратегій свого розвитку.

Тому для прийняття ефективних управлінських рішень підприємства мають проаналізувати податкові наслідки господарсько-операційних дій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Держава має цілеспрямовано використовувати прибуткове оподаткування, якщо вона хоче використовувати цей інструмент як ефективний засіб формування сприятливих умов для розвитку підприємницької діяльності та залучення інвестицій всередині країни. Наразі, коли Україна прагне не втратити свій економічний потенціал через війну та стати членом Європейського Союзу дослідження впливу податку на прибуток підприємств на фінансово-господарську діяльність набуває особливої ваги.

Однак, серед науковців і дослідників цього питання немає одностайності у підходах, які вони пропонують вже протягом тривалого часу. Так, при розгляді періодизації розвитку прибуткового оподаткування в Україні Безверхий і Ковач (2015) виділяють вісім історичних етапів оподаткування прибутку підприємств, у той же час Єфименко і Ловінська (2013) – п'ять етапів, тобто погляди українських науковців суттєво відрізняються.

Слід зазначити, що вплив ставок податку на прибуток на економічне зростання у різних країнах може відрізнятися. Чинники, які впливають на це, наступні: розмір економіки, тип країни, структура податкової системи, методи оподаткування (Буй, Прімерова & Мельник, 2020).

На думку Хомутенко (2017), при проведенні реформування механізму оподаткування прибутку підприємств необхідно враховувати ефективну ставку з цього податку, що відображає усереднений фактичний рівень податкового навантаження на прибуток підприємств, який мав місце у відповідному році.

Разом з тим, коливання ставок цього податку в країнах Європи у 2023 році досить суттєве – від 31,5% у Португалії, до 9% в Угорщині (McEvoy, Ol., 2023).). Bray (2022) зазначає, що середній рівень ставки податку на прибуток підприємств (corporate income tax) у європейських країнах складає 21,7%. Найбільше наближені до України ставки цього податку у розмірі 18% має Хорватія, 19% мають чотири країни:

Велика Британія, Польща, Словенія та Чехія (Trading Economics, 2023).

Податок на прибуток має широкі можливості для регулювання і стимулювання підприємницької діяльності, за рахунок чого держава може стимулювати пошук інвестиційної та інноваційної діяльності, розвиток конкурентних відносин, проте нині ці можливості не реалізуються (Сокирко & Касянчук, 2018).

Томнюк (2019) відмічає відсутність в Україні інструментів стимулювання промислової, інвестиційної чи інноваційної діяльності в механізмі оподаткування податком на прибуток підприємств.

Сучасні кризові явища також призводять до значного посилення тиску на державні фінанси та невдоволення населення існуючим податковим плануванням (Pylypenko, Matviienko, Putintsev, Vlasenko & Onyshchuk, 2022).

Зважаючи на значну кількість досліджень, думок і публікацій, наукових пошуків потребує аналіз контроверсійності забезпечення доходів державного бюджету за рахунок прямих податків, а з іншої сторони – зниження податкового навантаження на підприємства.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у дослідженні взаємовпливу фінансово-господарської діяльності та податку на прибуток підприємств, а також

переваги та недоліки для суб'єктів підприємництва.

Для виконання досліджень було застосовано методи теоретичного узагальнення, абстрактно-логічний, хронологічний, аналізу та синтезу, порівняння, ранжування та метод системного підходу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Податкові платежі – важливий і обов'язковий інструмент для функціонування держави з метою підвищення рівня економічного розвитку як суб'єктів підприємництва, так і держави загалом. Вони є основним джерелом поповнення доходної частини державного бюджету, дозволяють виконувати державі свої функції та задовольняти суспільні потреби.

Наразі, крім фіскальної функції, податки виконують регулюючу функцію, стимулюючи таким чином розвиток окремих секторів економіки та здійснюючи перерозподіл доходів у державі. Поняття та види податкових платежів визначено у законодавстві України (Податковий кодекс України, 2010).

Підприємства є одними із основних платників податків. Податок на прибуток підприємств вважається одним із основних бюджетоутворюючих податків, який свідчить про податковий клімат розвитку економіки (табл. 1).

Таблиця 1. Частка податку на прибуток підприємств у доходах державного бюджету

Показники	Роки							
	2016		2018		2020		2022	
	млрд грн.	%	млрд грн.	%	млрд грн.	%	млрд грн.	%
Усього доходів	616,3	100,00	928,1	100,00	1076,0	100,00	1787,4	100,00
Податкові надходження	503,4	81,76	753,8	81,22	851,1	79,10	949,8	53,14
У т.ч. податок на прибуток підприємств	54,3	8,82	96,9	10,44	108,7	10,10	117,0	6,55

Джерело: побудовано на основі Доходи державного бюджету України (2022)

Як свідчать дані табл. 1, за досліджуваній період величина податкових надходжень у структурі доходів бюджету держави суттєво знизилась. У 2016 році вона становила 81,76%, тоді як у 2022 році лише 53,14%. Таке зниження відбулося за рахунок значного зростання коштів від закордонних країн і міжнародних організацій, що пов'язано з допомогою Україні для підтримання стабільного соціально-економічного стану під час війни.

За допомогою податку на прибуток підприємств держава може регулювати та стимулювати господарську діяльність підприємства, впливати на кінцеві фінансові результати шляхом участі у процесі перерозподілу доданої вартості через вилучення частини чистого доходу на користь держави.

У цьому й полягає суперечливий характер прямого оподаткування підприємницької діяльності. Контрroversійність, неоднозначність у вирішенні цього питання, полягає у тому, що держава прагне максимально наповнити дохідну частину бюджету за рахунок найвагомішого прямого податку – податку на прибуток підприємств. З іншої сторони, підприємства хочуть максимально знизити податкове навантаження на позитивний фінансовий результат своєї діяльності, яким виступає прибуток.

Підходи до оподаткування прибутку підприємств в Україні досить часто змінювалися, особливо у частині вибору об'єкта оподаткування. Зокрема, з 1991 року об'єктом оподаткування виступав прибуток, у 1992 році – дохід, у 1993 році – спочатку прибуток, а з другого кварталу 1993 року знову дохід. З 1995 року об'єктом оподаткування знову виступав прибуток.

Проаналізуємо вплив зміни ставок податку на прибуток підприємств, починаючи з 1995 року і до сьогодні на основі нормативно-правових документів у табл. 2.

Таблиця 2. Вплив ставки податку на прибуток підприємств на доходи державного бюджету

Роки	Об'єкт оподаткування податком	Основна ставка податку, %	Надходження податку до бюджету	Питома вага податку у податкових надходженнях, %
1995-1997	Балансовий прибуток	30	66018,8 млрд крб. 172121,9 млрд крб.	7,57 (1995 р.) 12,57 (1996 р.)
1997-2004	Прибуток	30	11,7 млрд грн.	34,01 (2003 р.)
2004-2011	Прибуток	25	12,6 млрд грн.	28,38 (2004 р.)
2011-2014	Прибуток	23	47,6 млрд грн.	18,53 (2011 р.)
		21	58,2 млрд грн.	18,71 (2012 р.)
		19	57,9 млрд грн.	20,49 (2013 р.)
2015-теп. час	Прибуток	18	36,9 млрд грн.	9,00 (2015 р.)

Джерело: побудовано авторами на основі Законів України «Про оподаткування прибутку підприємств», Податкового кодексу України, Законів України «Про державний бюджет» за відповідний рік

Як свідчать дані таблиць 1 і 2, зі зниженням ставки податку на прибуток підприємств зменшується питома вага цього податку у податкових надходженнях у структурі доходів державного бюджету. Це свідчить про те, що держава не змогла досягти основну ефекту від зниження ставки, а саме: збільшення надходжень від податку на прибуток підприємств за рахунок активізації їх діяльності (зростання частки прибутку, яка залишається у розпорядженні суб'єктів підприємництва) та виходу з «тіньової» діяльності (правдиве відображення фінансових результатів господарювання).

Для кращого розуміння суперечливого характеру такої взаємодії, розглянемо актуальні питання щодо

податку на прибуток підприємств в Україні станом на 2023 рік.

Податок на прибуток підприємств – це прями́й податок за своєю формою, об'єктом оподаткування яким є прибуток та платниками якого є виключно юридичні особи, причому як резиденти, так і нерезиденти. Будь-яка юридична особа при реєстрації стає платником податку на прибуток окрім випадків, коли нею подається заявка на вибір спрощеної системи оподаткування або ж підприємство має ознаки неприбуткової організації чи установи.

Резиденти – платники податку на прибуток – можуть здійснювати свою діяльність як на території України, так і за її межами. Відповідно до пп. 14.1.193 ПКУ

до резидентів – платників податку на прибуток – відносяться:

- нерезиденти, крім фізичних осіб, які одержують доходи з джерелом походження з України за винятком установ і організацій, які мають дипломатичні привілеї чи імунітет згідно з міжнародними договорами України;

- нерезиденти, які мають постійні представництва та через які здійснюють господарську діяльність на території України.

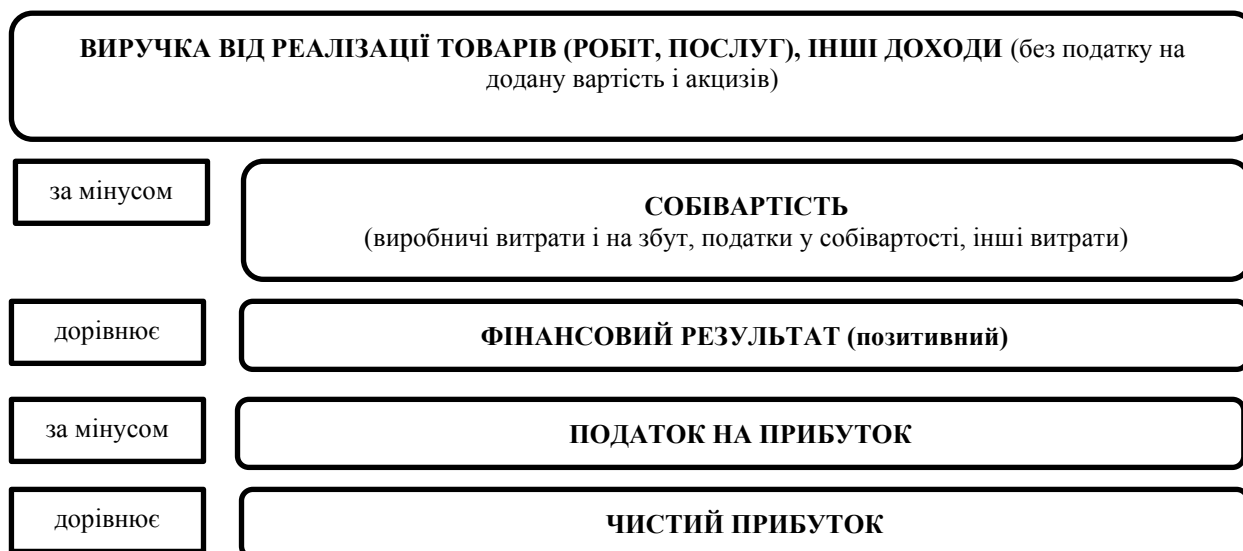
Податок на прибуток, окрім податку на доходи нерезидентів, в 2023 року відповідно до положень ПКУ не сплачують:

- фізичні особи та фізичні особи-підприємці;

- юридичні особи, які застосовують спрощену систему оподаткування (єдиний податок для платників 1-4 груп, у т.ч. спеціальної групи 2%);

- неприбуткові підприємства, установи та організації, які внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій та виконують вимоги п. 133.4 ПКУ.

Загальний механізм впливу прямих податків на результати фінансово-господарської діяльності підприємств розглянемо на Рис. 1.

Рис. 1. Вплив прямих податків на результати фінансово-господарської діяльності підприємств

Джерело: власні дослідження авторів

Слід зазначити, що залежно від обсягів виробництва прямі податки, поділяють на умовно-постійні, для прикладу податок на землю, та умовно-змінні, зокрема податок на прибуток. Особливістю умовно-змінних податків є те, що збільшення обсягів виробництва, зазвичай, веде до підвищення податкових платежів. На відміну від них, обсяг умовно-постійних податків із зміною обсягів виробництва практично не змінюється. Як наслідок, якщо обсяги виробництва

продукції (робіт, послуг) підприємства знижуються, то умовно-постійні податки найбільш негативно впливають на фінансові результати діяльності суб'єкта підприємництва.

Таким чином, держава має бути зацікавлена у збільшенні обсягів виробництва для підвищення прибутковості діяльності підприємств з метою збільшення надходжень від податку на прибуток. Однак, держава може застосовувати й інший спосіб – це

підвищення ставки податку на прибуток. Але за такого підходу у суб'єктів підприємництва значно скорочуються стимули для здійснення інвестування у виробництво у зв'язку зі зниження

рентабельності діяльності через надмірне податкове навантаження.

Проаналізуємо ставки податку на прибуток підприємств у табл. 3, які діють в 2023 році відповідно до Податкового кодексу України.

Таблиця 3. Ранжування ставок податку на прибуток підприємств, 2023 р.

№ з/п	Ставка податку	Вид доходів суб'єктів підприємництва відповідно до Податкового кодексу України
1	0%	Довгострокове страхування життя, добровільне медичне страхування, недержавне пенсійне забезпечення, у т.ч. страхування додаткової пенсії (п. 14.1)
2	0, 4, 5, 6, 12, 15, 18, 20%	Доходи нерезидентів та осіб, які до них прирівнюються, з джерелом походження з України (п. 136.3)
3	3%	Договори страхування (п. 141.1.2)
4	9%	Діяльність рецензентів Дія Сіті (п. 136.8)
5	10%	Доходи від азартних ігор - ігрові автомати (п. 136.4.1)
6	18%	Скорегований прибуток контрольованих іноземних компаній (п. 134.1.7)
7	18%	Доходи від букмекерської діяльності та азартних ігор без ігрових автоматів за мінусом виплат гравцям (п. 136.4.2)
8	18%	Базова ставка
9	30%	Доходи від випуску та проведення лотерей (п. 136.6)

Джерело: побудовано авторами на основі Податкового кодексу України (2010)

Як видно з даних табл. 1, ставка податку на прибуток підприємства залежить від виду його діяльності та від категорії платника цього податку, до якої він належить. Крім ставок, які застосовуються при оподаткуванні, важливим є розглянути нормативні правила розрахунку податку на прибуток. Цей процес здійснюється на основі позитивного фінансового результату, який, у свою чергу, визначається за правилами бухгалтерського обліку.

Вихідні дані для здійснення розрахунків і заповнення декларації платниками податку на прибуток підприємств дещо відрізняються. Так, для платників, які ведуть свій облік за НП(С)БО, необхідна інформація знаходиться у Звіті про фінансові результати. Платники, які ведуть облік за стандартами МСФО, дані містяться у Звіті про прибутки та збитки. Обов'язково слід зазначити, що платники податку на

прибуток підприємств можуть бути двох типів:

- платники першого типу розраховують податок на прибуток без корегування. Всі доходи та видатки у такому разі розраховуються за правилами бухгалтерського обліку у чистому вигляді;
- платники другого типу перед розрахунком спочатку здійснюють корегування фінансового результату на податкові різниці. Важливо зазначити, що надалі податок на прибуток підприємств визначається на його основі та може бути більшим або меншим від базового його значення, залежно від величини податкових різниць.

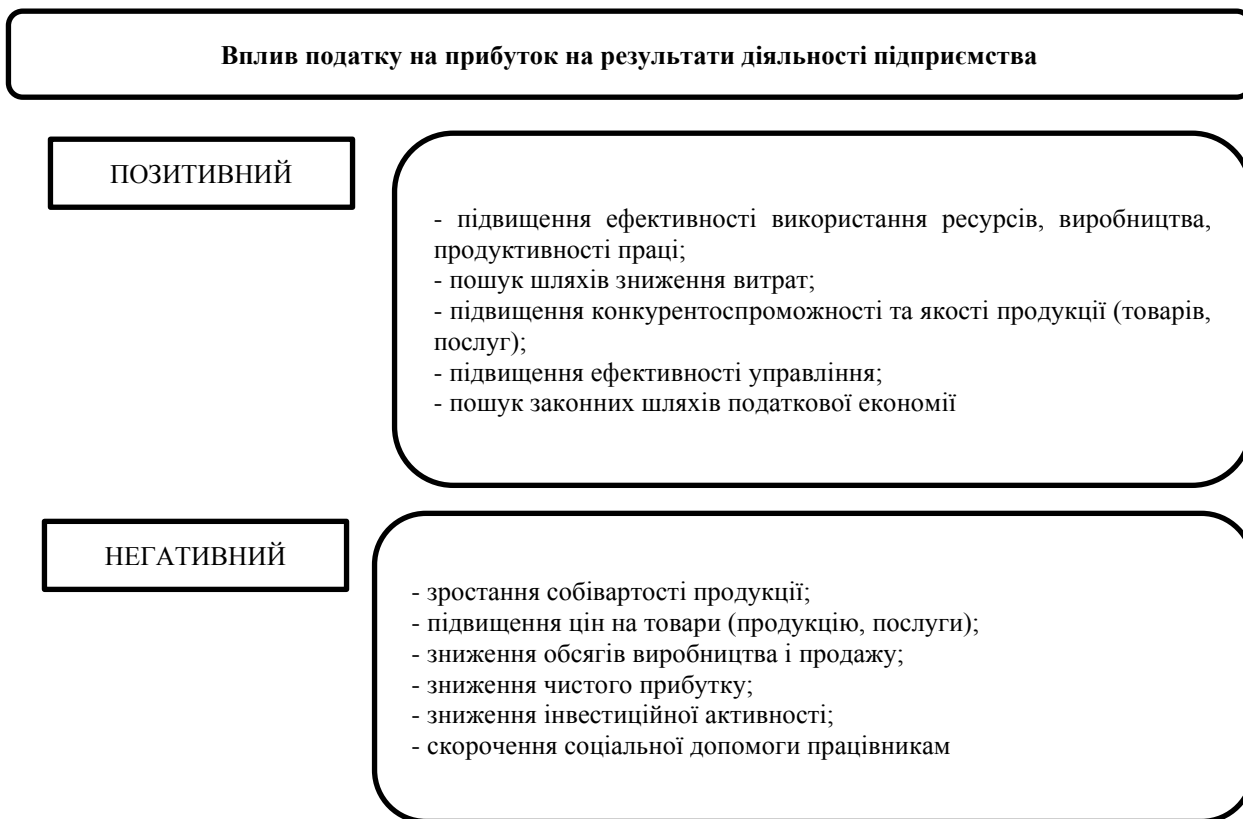
Відповідно до пп. 134.1.1 п. 137.5 Податкового кодексу України таких платників поділяють за величиною отриманого доходу за правилами бухгалтерського обліку у розмірі 40 млн грн. Суттєвою різницею платників до 40 млн грн. є те, що вони мають значно спрощений облік, пов'язаний з відсутністю

корегування фінансового результату на податкові різниці. Крім того, звітність подається один раз на рік, на відміну від звичного для більшості щоквартального періоду звітування.

Податок на прибуток підприємств, як і інші податкові платежі, суттєво

впливають на фінансово-господарську діяльність суб'єкта підприємництва не лише в поточному операційному періоді, а й у майбутньому.

Очевидно, що такий вплив може мати як позитивну, так і негативну спрямованість (Рис. 2).

Рис. 2. Наслідки впливу податку на прибуток на фінансово-господарську діяльність підприємства

Джерело: власні дослідження авторів

Позитивний вплив проявляється у стимулюванні пошуку підприємством способів підвищення ефективності використання, розподілу та перерозподілу наявних ресурсів, продуктивності праці, виробничої, збутової та інших видів діяльності, стратегії управління. Для досягнення таких цілей слід постійно проводити моніторинг та аналізувати вплив податків, зокрема податку на прибуток на фінансові результати роботи підприємств.

Негативний вплив полягає у прямиї залежності зниження прибутку та інвестиційних можливостей підприємства

від розміру податків, які призначені для виконання фіскальної функції податків.

Як результат, підприємствам слід скеровувати свої зусилля на таку організацію фінансової роботи, яка би призводила до зростання позитивного та зниження негативного впливу на їх фінансово-господарську діяльність. Слід зазначити, що податки, які сплачують суб'єкти підприємництва, різновекторно впливають на кінцеві результати їх діяльності. Тому принципово важливим є джерело їх сплати, адже це визначає обсяги продажу, конкурентоспроможність

продукції (товарів і послуг), якість фінансових показників підприємства.

Податок на прибуток підприємств має джерелом його сплати саме прибуток, тому до його формування повинно бути особливе відношення. Не слід забувати, що ці процеси впливають також і на соціальні можливості на мікрорівні. Так, чим прибутковіше працює підприємство, тим більше воно має можливостей для підняття заробітної плати, різних виплат соціального змісту тощо.

Крім того, рентабельно працююче підприємство формує чистий прибуток, достатній для розвитку його операційної діяльності, та має, зазвичай, можливості для фінансування інвестиційних проєктів з розширення, модернізації, технічного переоснащення основних фондів за рахунок власних джерел.

З точки зору зростання прибутковості, фінансово-господарська діяльність підприємства може бути умовно об'єднана за рахунок трьох важливих компонентів: статичне забезпечення діяльності, динамічне забезпечення та власне обсяг прибутку.

Статичне забезпечення включає всі наявні засоби та можливості, які підприємство може використовувати для отримання прибутку. Це виробничі фонди, земельні та природні ресурси, інфраструктурні об'єкти та можливості, фаховість працівників, нематеріальні активи та інше. Як правило, статичне забезпечення співпадає з капіталом і його грошове вираження дорівнює ринковій вартості підприємства.

До динамічного забезпечення відносять оборотні засоби, які постійно використовуються та оновлюються. Це сировина, матеріали, енергія, оплата праці, грошові потоки, транспортування, виручка.

Поєднання статичного та динамічного забезпечення дозволяє підприємству виробляти та реалізовувати продукцію і, як наслідок, отримувати прибуток для досягнення фінансових цілей та збільшення

можливостей отримувати прибуток у майбутньому (інвестувати у прибуток).

Тут можна стверджувати, що з точки зору податків на прибуток саме податок на прибуток підприємств є частиною фінансового механізму, який впливає на майбутній фінансовий стан суб'єкта підприємництва.

Як подальші дослідження згідно обраної тематики, важливо дослідити роль та значення прямих податків у податкових надходженнях дохідної частини бюджету, адже їх питома вага та порівняння з непрямими податками є важливим індикатором розвитку не лише економіки підприємства, а й економіки країни в цілому.

Висновки. Враховуючи контроверсійний характер податків, доцільно створити сприятливі умови оподаткування через податкові ставки та оптимальне податкове навантаження на підприємство з огляду на важливість отримувати заплановані обсяги податків до бюджету, а з іншої сторони не допускати надлишковий податковий тягар для суб'єктів підприємництва.

Податок на прибуток підприємств має різновекторний вплив на фінансово-господарську діяльність, тому важливо посилити дію позитивних чинників і зменшити вплив негативних шляхом податкового регулювання.

У ринковій економіці кожне підприємство може використовувати законні методи та способи ведення діяльності й обліку господарських операцій для максимального зниження своїх податкових зобов'язань перед бюджетом. Оптимізація оподаткування – це важливий резерв розвитку підприємницької діяльності на різних ієрархічних рівнях. Результатом цього є збільшення реальних можливостей для розвитку підприємств і підвищення ефективності діяльності на основі досягнення високих кінцевих фінансових результатів.

Література:

1. Безверхий, К. & Ковач, С. (2015). Облік і звітність розрахунків за податком на прибуток в умовах законодавчих змін. *Бухгалтерський облік і аудит*, 4, 34-43. Доступ через: <https://t1p.de/rx0x2>
2. Bray, S. (2022). Corporate income tax rates in Europe. <https://taxfoundation.org/data/all/eu/corporate-tax-rates-europe-2022/>
3. Буй, Т.Г., Прімерова, О.К. & Мельник, А.І. (2020). Вплив податку на прибуток на економічне зростання в Україні. *Інтернаука*, 5. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-5-6029>
4. Доходи державного бюджету України. (2022). *IndexMinfin*. Доступ через: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2022/>
5. Єфименко, Т.І. & Ловінська, Л.Г. (2013). Удосконалення оподаткування прибутку підприємств в Україні / Т.І. Єфименко, Л.Г. Ловінська, Є.В. Калюга та ін. Київ : ДННУ «Академія фінансового управління». Доступ через: https://afu.kiev.ua/getfile.php?page_id=450&num=14
6. McEvoy, OI. (2023). Corporate income tax rates in Europe in 2023. <https://www.statista.com/statistics/1253236/combined-income-tax-rate-europe/>
7. Податковий кодекс України (2011). *Відомості Верховної ради України*, 13-17. Доступ через: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
8. Pylypenko, O., Matviienko, N., Putintsev, A., Vlasenko, I. & Onyshchuk, N. (2022). Government tax policy in the digital economy. *Cuestiones Políticas*, 40(72). DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4072.15>
9. Румик, І.І., Кучерук, М.В., Кузьмінський, В.З. & Шуневич, А.С. (2021). Теоретико-методичні засади оподаткування суб'єктів малого підприємництва та його вплив на господарську діяльність. *Економіка невизначеності: практичний погляд на проблему: Монографія / за ред. В.І. Грушка*. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 503 с. DOI: <https://doi.org/10.31732/EU>
10. Румик, І.І. (2015). Напрями реформування системи оподаткування. *Економіка України: шляхи виходу із кризи: Збірник матеріалів Міжвузівської студентської економічної конференції*. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», С. 161-163. Доступ через: <https://t1p.de/ku8uz>
11. Сокирко, О.С. & Касянчук, А.С. (2018). Податок на прибуток підприємств як важливий елемент доходів державного бюджету України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*, 28(2). Доступ через: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_28/2/22.pdf
12. Томнюк, Т.Л. (2019). Фіскальні та регулюючі аспекти оподаткування прибутку підприємств в Україні. *Ефективна економіка*, 6. DOI: [10.32702/2307-2105-2019.6.45](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.6.45)
13. Trading Economics. (2023). List of Countries by Corporate Tax Rate / Europe. <https://tradingeconomics.com/country-list/corporate-tax-rate?continent=europe>
14. Хомутенко, В.П. & Хомутенко, А.В. (2017). Фрагментарний аналіз механізму дії регулюючої функції податку на прибуток підприємств в Україні. *Evropský časopis ekonomiky a managementu*, 1, 70-76. Доступ через: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/5769>